

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ŠKOLNÍ DRUŽINA
„PASTELKA“

1. Identifikační údaje

Název školy:

Základní škola Mikulov, Školní,
příspěvková organizace

Adresa školy:

Školní 184/ 1, 692 01 Mikulov

Ředitel školy:

Mgr. Hana Országová

Zástupce ředitele:

Lucie Růžičková, Mgr. – Mikulov

Zřizovatel školy:

Jihomoravský kraj
Žerotínovo náměstí 3/5

601 82 Brno

IČO: 70 888 337

www.jmskoly.cz

IČO školy: 70 838 763

REDIZO školy: 600 025 284

IZO školy: 102 255 938

IZO ŠD: 110 004 167

IZO ŠK: 150 023 669

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Hana Országová

skola@zsspmikulov.cz

Kontakty:

Telefon: +420 519 510 134

web: www.zsspmikulov.cz

e-mail: skola@zsspmikulov.cz

Platnost dokumentu: od 19.11. 2024

ŠVP byl schválen Radou školy dne: 19.11.2024

Mgr. Hana Országová
ředitelka školy

razítko školy

2. Charakteristika Školní družiny

ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ, popř. i žáci II. stupně ZŠ, dále pak žáci 1. – 10. ročníku ZŠS. Naplňují se 2 oddělení do počtu 12 – 25 žáků. Oddělení je věkově smíšené.

Naše činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

3. Program výchovy a vzdělávání

Vychází ze ŠVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“, „Umění a kultura“, „Člověk a zdraví“, „Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví).

Program je tvořen dle polohy a podmínek školy na jeden vzdělávací cyklus – 5 let, je určen všem žákům školy.

ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit

4. Cíle

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 školského zákona.

Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u žáků jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní žákům dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat žáky nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podle potřeby podřízovat se a chápat při tom vzájemné vztahy nadřazenosti a podřízenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopené pojmy.

5. Formy a obsah

příležitostná činnost: besídky, výstavy, vycházky.

pravidelná činnost: sportovní a pohybové aktivity, rukodělné a výtvarné činnosti, rozumové hry.

průběžná činnost: tematické vycházky, aktuální témata ve světě, lidové tradice a zvyky, orientace ve škole a okolí, pravidla komunikace v kolektivu a s dospělým.

spontánní činnost: vlastní aktivita, činnosti na přání.

6. Časový plán

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času dle zájmu dětí v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. V družině probíhají činnosti spojené s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou.

7. Režim dne

Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Vychovatelka vždy přihlíží při výběru aktivit k počasí, k náladě a přání žáků v oddělení.

V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět venku.

8. Denní skladba činností

po ukončení vyučování – hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně)

průběžné činnosti – jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil; žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu

pravidelné činnosti – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně

průběžné (rekreační) činnosti – slouží k regeneraci sil; zařazujeme do nich pohybové, sportovní nebo manuální prvky

svačina, pitný režim, příprava na vyučování

Pobyt žáků v družině je spojen s přechody, převlékáním, což vyžaduje samostatnost žáků, my se snažíme, aby všechny tyto činnosti probíhaly v klidu.

9. Podmínky pro přijímání žáků

Přijímání žáků do školní družiny se v případě překročení kapacity školní družiny řídí kritérii v následujícím pořadí:

- 1) Přednostně jsou přijímáni mladší žáci
- 2) Přednostně jsou přijímáni dojíždějící žáci
- 3) Přednostně jsou přijímáni žáci, u kterých je návštěva školní družiny žádoucí ze sociálních důvodů

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Spolupracujeme se zákonnými zástupci žáků, ostatními pedagogickými pracovníky školy a pracovníky školských poradenských zařízení. Poskytujeme žákům podpůrná opatření v rozsahu doporučeném školským poradenským zařízením, včetně opatření v podobě asistenta pedagoga. Umožňujeme začleňování těchto žáků do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Pro rozvoj talentovaných jedinců školní družina nabízí další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

10. Metody

- vyprávění, vysvětlování, rozhovor, diskuze
- spoluúčast a vlastní aktivita žáků
- možnost volby
- vlastní prožitek žáka

11. Naplňování klíčových kompetencí ve ŠD

Kompetence k učení

pochopí nutnost přípravy na vyučování
orientuje se, chápe a sám vyhledává informace
umí posoudit a zhodnotit svůj výkon
aktivně se účastní didaktických her
umí dokončit a vyhodnotit svou práci

Kompetence k řešení problémů

nabízí více možností při řešení problémů
poznatky používá v praxi
při praktických činnostech postupuje promyšleně
uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
všímá si problémů druhých, umí nabídnout řešení

Kompetence komunikativní

dokáže vyjádřit své myšlenky a názory mluveným slovem
umí obhájit sebe a svůj názor
naslouchá názorům druhých
dokáže se zapojit do diskuze
vyjadřuje se kultivovaně

Kompetence sociální

navazuje přátelství, respektuje druhé
vhodně komunikuje s dospělými i vrstevníky
dokáže poskytnout pomoc, ale i si o ni požádat
hodnotí práci svou i ostatních
má upevněny hygienické návyky

Kompetence občanské

respektuje ostatní
uvědomuje si svá práva a povinnosti
poskytne pomoc dle svých možností
je ohleduplný k přírodě
vnímá tradice, historii a kulturu
uvědomuje si hodnotu majetku svého i jiných osob
umí zvládnout běžné praktické činnosti – nákup, přeprava veřejnou dopravou

Kompetence k trávení volného času

rozvíjí své zájmy
respektuje pravidla
dokáže odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času
umí si vybrat vhodnou aktivitu

Člověk a jeho svět – Místo kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání ulic, památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.</p> <p>Četba pohádek, pověstí o Mikulovsku, společné vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramatizace.</p> <p>Prohlubování znalosti místa (názvy ulic, místní památky), poznávat místní zvláštnosti, změny v okolí.</p> <p>Péče a udržování čistoty okolí školy.</p>	<p>Obec</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, pošta, zdravotní středisko, knihovna....). - obecní časopis, modely domů, sídliště, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (mapa Mikulova). <p>Pravidelné oslavy a akce města.</p> <p>Škola</p> <p>Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, přechody...).</p> <p>Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí – čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se s řádem školní družiny.</p> <p>Domov</p> <p>Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům- můj hrad, pomoc při úklidu – pomoc pro zpříjemnění prostředí.</p>	<p>Tematické vycházky (např. obecní úřad, knihovna, zámek, kostel, historické centrum Mikulova).</p> <p>Prohlídka prostor školy (např. ředitelna, sborovna, učebny....).</p> <p>Projekt – Návrh dětského školního hřiště a jeho okolí.</p> <p>Den Země – sběr odpadků v okolí školy. Vinobraní.</p> <p>Dopravní soutěž.</p>

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí).</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, vytváření dobrých vztahů mezi kamarády, pomoc, empatie.</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.</p> <p>Atletické závody.</p> <p>Jízda zručnosti.</p>	<p>Rodina Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), orientace v příbuzenských vztazích. Výrobky – dárky pro blízké.</p> <p>Škola Úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život ve společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky, ...). Vztah k handicapovaným dětem – vyprávění, sociální hry a komunikační hry.</p> <p>Prevence Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace – opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací).</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, hudební soutěž Do-re-mi, vystoupení na besídkách, nácvik divadla – vystoupení.</p> <p>Karneval, návštěva divadelních představení.</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky, dárečky, výtvarná soutěž – Moje maminka. Výroba dárečků k zápisu. Dopravní hřiště.</p>

Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení).</p> <p>Vycházky, využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny, ...</p>	<p>Hodiny</p> <p>Soutěže – měření stopkami, výrobky, (kalendáře, papírové hodiny, kreslení obrázků).</p> <p>Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace).</p> <p>Historie a pokrok</p> <p>Besedy a výrobky na různá témata (např.: různé styly oblékání, bydlení dříve a nyní, technická zařízení – rádio, televize, počítač, mobil, kino, divadlo, dopravní prostředky, ...), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování).</p> <p>Zvyky a tradice</p> <p>Význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (Masopust), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), pověry o nadpřirozených bytostech (četba, ilustrace).</p>	<p>Lidové tradice – vánoční besídka.</p> <p>Karneval, březen – Měsíc knihy (výroba knížek – obal, příběh).</p> <p>Výroba čarodějnic – zábavné odpoledne.</p> <p>Návštěva výstavy.</p>

Člověk a jeho svět – Rozmanitosti přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou.</p> <p>Vycházky do lesa, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu. (PET láhve, papír a ostatní), šetření vodou.</p> <p>Poslech pohádek s přírodní tematikou.</p>	<p>Prohlubování znalostí o přírodě</p> <p>Hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry).</p> <p>Práce s encyklopedií, pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (nebezpečí bouřky, mlha, náledí, vítr, sníh).</p> <p>Poznávání živočichů a rostlin</p> <p>Besedy – např. Proč někteří živočichové vymírají; Proč jsme v lese na návštěvě.</p> <p>Estetická výchova</p> <p>Hlína, modurit, odpadový materiál, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky.</p>	<p>Vycházka do chráněného území Sv. Kopeček, Turolď.</p> <p>Sběr papíru a třídění odpadu – plasty, baterie.</p> <p>Den Země.</p> <p>Domácí mazlíčci.</p>

Člověk a jeho svět – Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání.</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního náradí.</p> <p>Základy společenského chování – zdravení, požádání, poděkování, oslovení.</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení.</p>	<p>Zdravá výživa Její výhoda, potravinová pyramida.</p> <p>První pomoc Prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. Blízkost lesa – klíš'ata, požáry. Besedy o zdravém životním stylu – sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby. Oblékání podle ročních období – otužování.</p> <p>Sebevzdělání a komunikace Využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětní učení básniček, jazykolamy, smyslové hry.</p> <p>Esteticko výchovná činnost Rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce.</p>	<p>Procházky do přírody, atletická soutěž, návštěva knihovny.</p> <p>Soutěž se zdravotní tematikou.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p>

12. Ekonomické, materiální a personální podmínky

Ekonomické:

Pobyt ve ŠD je bezplatný.

Materiální:

Prostory ŠD tvoří jak samostatná místnost, tak využíváme prostor v jedné z učeben. Vybavení je přiměřené a je přizpůsobeno pro potřeby mimoškolních aktivit (společenské hry, hračky, PC).

Nábytek je z části nový, ostatní velmi zachovalý, odpovídající věku a potřebám žáků.

Dětem je zajištěn pitný režim.

Prostory ŠD jsou bezpečné.

ŠD využívá školní hřiště, tělocvičnu i ostatní učebny školy.

Personální:

Ve ŠD pracují vychovatelky, které splňují ÚSO pedagogického směru obor vychovatelství.

Vychovatelky se každoročně podílí na přípravě školních akcí (besídky, soutěže, výlety, ...).

Vychovatelky se zúčastňují akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogů a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD.

13. Hygiena a bezpečnost ve školní družině

Celková kapacita ŠD je 25 žáků. Jednotlivá oddělení ŠD mají 4 - 14 žáků.

Oddělení využívají k relaxační činnosti koberce, pohovky, molitanové žíněčky. K pracovním činnostem, stolním hrám apod. slouží stoly, které nemají tradiční uspořádání a jsou přiměřeny věku a výšce dětí.

Místnost je vybavena umyvadlem, osvětlením, koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté, místnosti jsou pravidelně větrány okny.

Pitný režim je zajištěn, sociální zařízení je pro ŠD společné se školou. Žáci využívají šatny školy.

Žáci jsou po obědě předáváni vychovatelce.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.

Lékárnička pro první pomoc je umístěna ve sborovně, je přístupna k ošetření v ranních i odpoledních hodinách, telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístečích a přehledu VVP. Všechny vychovatelky byly proškoleny v základech první pomoci a jsou seznámeny se zdravotním stavem dětí (diety, alergie, ...).

Vychovatelky spolupracují s rodiči a třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

14. Hodnocení žáků a autoevaluace ŠD

Hodnocení ŠD

Cílem hodnocení žáků je poskytnout jim zpětnou vazbu o tom, jak se zlepšili, v čem dělají chyby, co zvládají a co se naučili nového.

Preferujeme formu komunitního kruhu, učíme žáky přijímat hodnocení pochvalu i kritiku.

Žáci se učí hodnotit sami sebe, svou práci a přínos pro druhé.

Autoevaluace ŠD

Autoevaluace školní družiny je systematické posuzování činnosti, jejímž cílem je korekce vlastní činnosti jako východisko pro práci v následujícím období.

Při hodnocení se zaměřujeme na tyto oblasti:

- materiální podmínky
- personální zajištění
- hygienické podmínky
- různé – spolupráce se zákonnými zástupci, projekty aj.